

Geachte heer, mevrouw,

Ik wil bij deze graag reageren op het nieuwe wetsvoorstel 'Vrijstelling leerplicht bij richtingbezwaren' . Mijn naam is Véronique van Gelderen, ik ben gepromoveerd in de theoretische taalkunde en werkzaam als universitair docent en vertaalster, en ik geef al 12 jaar thuisonderwijs aan mijn inmiddels vier kinderen, een dochter en drie zonen, van 16, 12, 8 en 4 jaar.

Door de jaren heen heb ik mogen ervaren hoe krachtig en veelzijdig thuisonderwijs is als onderwijsvorm, en hoeveel ruimte het biedt om kinderen te begeleiden in het ontwikkelen van hun unieke talenten. Mijn kinderen zijn slim, breed ontwikkeld, sociaal geëngageerd en kundig. Mijn dochter van 16 is musicus, schrijfster en theatermaker. Haar gedichten worden gepubliceerd in bladen, ze werkt als vrijwilliger bij een lokaal voedselinitiatief, verdient daarnaast geld als oppas en fotograaf- en koksassistent, en is net aangenomen voor een vooropleiding bij een bekende toneelschool. Mijn zoon van 12 is al twee jaar in de leer bij een ambachtelijke meubelmaker. Daarnaast assisteert hij bij de Aikido school, speelt gitaar in een bandje met zijn vrienden, werkt als vrijwilliger bij een zorgboerderij en maakt houten speelgoed voor kinderen uit de buurt. Mijn zoon van 8 is een wetenschapper in de dop, en veel van zijn tijd is besteed aan scheikunde proefjes en het uit elkaar halen en weer in elkaar zetten van elektronische apparatuur. De jongste, van 4, is een heerlijk kindje, met een groot hart en talenten die wij met zijn allen nog mogen ontdekken.

Ik wil op het nieuwe wetsvoorstel reageren omdat ik overtuigd ben van de kwaliteit van thuisonderwijs als onderwijsvorm en van het belang om het in de wet op te nemen, zoals ook afgesproken in het laatste regeerakkoord. Ik denk dat het belangrijk is dat thuisonderwijs in Nederland erkenning krijgt als een volwaardige vorm van onderwijs en niet louter een 'vrijstelling op'. Thuisonderwijs verdient het om serieus genomen te worden en dat er goed en passend toezicht op komt. In Nederland, bijvoorbeeld, waar thuisonderwijs een constitutioneel recht is, zijn er onderwijsinspecteurs die speciaal opgeleid zijn en veel verstand hebben van thuisonderwijs en begrip voor de manieren waarop het fundamenteel verschilt van onderwijs op school. Daardoor kunnen de inspecteurs goed hun werk doen, en de thuisonderwijzers ook. Ik geloof dat wij in Nederland ook zo een situatie moeten en kunnen creëren.

Daarom is mijn eerste en belangrijkste punt van kritiek op het wetsvoorstel het feit dat Artikel 5b wordt behouden en thuisonderwijs nog steeds alléén maar mogelijk is op grond van richtingbezwaar. Thuisonderwijs als volwaardige onderwijsvorm betekent ook dat het mogelijk moet zijn om van thuisonderwijs naar school te gaan, en andersom, als het de ontwikkeling van het kind bevordert. In ons gezin wilde mijn dochter (nu 16) graag naar school toen ze 11 was, maar ze wilde niet haar recht op thuisonderwijs verliezen, omdat ze niet wist waar haar leerproces in de toekomst naartoe zou leiden. Omdat ze haar vrijstelling wilde behouden hebben wij ingewikkelde afspraken moeten maken om ervoor te zorgen dat ze toch naar school kon gaan en haar vrijstelling behouden. Na vier jaar op school was het inderdaad tijd voor haar om haar leertraject elders voort te zetten en krijgt ze sinds anderhalf jaar weer thuisonderwijs. Ik wou dat het niet zo ingewikkeld was geweest, en dat mijn kind niet met het gevoel had hoeven lopen dat ze iets deed wat niet mocht terwijl ze gewoon haar best deed om zo goed mogelijk haar leertraject te volgen. Ik geloof ook dat het belangrijk is om ruimte te maken voor hybride vormen, met samenwerkingsverbanden tussen scholen en thuisonderwijzers, waarbij kinderen soms voor

een paar jaar naar school gaan, of juist andersom thuis leren. Dit zal de kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding bevorderen, thuis en op school, in een process van kruisbestuiving dat voor iedereen leerzaam zal zijn.

Mijn tweede belangrijke punt van kritiek heeft te maken met het voorstel dat er maar één ouder verantwoordelijk is voor al het thuisonderwijs. Ik denk dat dit de kwaliteit van het thuisonderwijs sterk zal schaden, en in ons gezin bijvoorbeeld voor veel problemen en misschien zelfs een burn-out zou zorgen. Ik verzorg het thuisonderwijs aan mijn kinderen samen met mijn man (de vader van de twee jongste kinderen) en mijn ex-man (de vader van de oudste twee). Wij zijn goede vrienden en zien onszelf als een onderwijsteam dat samenwerkt om het beste onderwijs te bieden aan onze kinderen. Wij hebben ieder onze specialiteiten (ik doe vooral taal, wiskunde, en creatieve vakken, mijn man is scheikundige en doet alles wat natuur en techniek is, en mijn ex-man is bestuurskundige en richt zich op geschiedenis, aardrijkskunde, economie, etc.). De kinderen vinden het fijn om van ons allemaal te leren, omdat wij allemaal onze eigen passies en specialisaties hebben, maar ook onze eigen didactische stijl. Voor de volwassenen is het fijn dat wij niet continu met thuisonderwijs bezig zijn, maar ook tijd hebben om te werken (deeltijd) en de wereld in te gaan om inspiratie op te doen voor ons werk met de kinderen. Daarnaast hebben wij regelmatig overleg om te kijken hoe alles verloopt, en wij fungeren als een mini-intervisie groep voor elkaar. Dit maakt ons veel sterker als thuisonderwijzers, het werk is goed verdeeld, en wij voelen ons onderdeel van een team. Ik denk dat dit juist de kwaliteit van ons thuisonderwijs en algemene didactische ontwikkeling bevordert. Met vier kinderen, die allemaal in andere fases zijn van hun ontwikkeling, en hele verschillende interesses hebben, zie ik ook niet hoe het mogelijk zou zijn om dit in je eentje te doen. En als er toezicht komt, wat ik zeer toejuich, betekent het ook nog een belangrijke administratieve taak erbij, om alles wat wij doen bij te houden. Het is mijns inziens onmogelijk om dit in je eentje te doen, en ik zie het nut er ook niet van. Kinderen op school leren toch ook van meer dan één persoon. Hoe kan dit ooit in het nadeel van de kinderen zijn?

Ik hoop daarom ook dat het wetsvoorstel aangepast wordt op deze twee punten: dat Artikel 5b er uit gehaald wordt en thuisonderwijs na schoolgang gewoon mogelijk is, en dat gezinnen vrij zijn om zelf te bepalen hoeveel volwassenen het thuisonderwijs verzorgen en hoe zij onderling de taken verdelen.

Met vriendelijke groet,

Véronique van Gelderen